

Trgovački sud u Zagrebu
Hrvatska
Zagreb, Amruševa 2/II
sudac
Mislav Kolakušić

Upisano u upisnik
Suda pod brojem 1111253

Luxembourg, - 1. 04. 2019 Za tajnika,
Faks/E-mail: [signature]
Zaprimljeno: 28.03.2019 Miroslav Aleksejev
voditelj odjela

C-267/19-1

Cour de justice de l' Union europeenne
Greffe de la Cour
Rue du Fort Niedergrünewald
L-2925 Luxembourg

Predmet:

Zahtjev za pokretanje prethodnog postupka radi donošenja odluke o prethodnom pitanju i Zahtjev za tumačenjem obrazloženja presude Suda Europske unije broj C 484/15 i C 551/15 u predmetu nacionalnog suda koji se vodi pod poslovnim brojem Povrv-1614/18

Prethodno se zahtjeva zaštita osobnih podataka ovrhovoditelja i ovršenika kao stranaka glavnog postupka.

Autor zahtjeva:

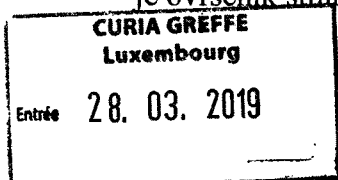
Temeljem članka 19. stavak 3. točka (b) Ugovora o Europskoj uniji i članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Trgovački sud u Zagrebu kao nacionalni sud po sucu toga suda Mislavu Kolakušiću podnosi zahtjev za prethodni postupak radi ujednačenog tumačenja i primjene prava u Uniji kao i zahtjev za tumačenje presude Suda Europske unije broj C 484/15 i C 551/15 u predmetu Povrv-1614/18 Trgovačkog suda u Zagrebu (prilog 1).

Sud Europske unije je u presudi u predmetu C-551/15 od 9. ožujka 2017. izrazio stajalište: „Uredbu br. 1215/2012 treba tumačiti na način da javni bilježnici u Hrvatskoj, kada postupaju u okviru ovlasti koje su im povjerene nacionalnim pravom u ovršnim postupcima na temelju „vjerodostojne isprave”, nisu obuhvaćeni pojmom „sud” u smislu te uredbe“.

Iako je Sud Europske unije jasan i nedvosmislen u stajalištu da javni bilježnici u Republici Hrvatskoj nisu ovlašteni donositi ovršna rješenja na temelju vjerodostojne isprave, nastavljeno je s praksom suprotnoj Uredbi br. 1215/2012. Nakon odluke Suda Europske unije od 9. ožujka 2017., javni bilježnici su donijeli više od 1 milijun ovršnih rješenja.

Republika Hrvatska je od 1. srpnja 2013. ravnopravni član Europske unije čije institucije osiguravaju jednaki pravni tretman svim građanima i pravnim osobama svih država članica.

Sudovi u Republici Hrvatskoj različito tumače odluku Suda Europske unije C 551/15 te pretežito smatraju da se ista odnosi isključivo na javnobilježničke ovršne postupke u kojima je ovršenik strana fizička osoba – državljanin druge države članice Europske Unije.

Primjerice, Trgovački sud u Zagrebu, u predmetima Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 i Povrv-3380/18 održao je na snazi snazi platne naloge iz rješenja javnih bilježnika protiv ovršenika stranih pravnih osoba.

Nasuprot tome Trgovački sud u Zagrebu u predmetu Povrv-113/18 odbacio je prijedlog za ovrhu upućen javnom bilježniku i ukinuo rješenje o ovrsi javnih bilježnika na temelju vjerodostojne isprave.

Stajališta i odluke sudova Republike Hrvatske u kojima se utvrđuje različitost u primjeni prava i Uredbe br. 1215/2012 na građane i pravne osobe Republike Hrvatske u odnosu na građane i pravne osobe drugih država članica Europske unije na diskriminatorski način, nisu prihvatljiva ovom Sudu.

Slijedom uvodno navedenog, Trgovački sud u Zagrebu kao nacionalni sud, po sucu toga Suda, obraća se naslovu sa zahtjevom za pokretanjem postupka i donošenje odluke o prethodnom pitanju, u cilju osiguranja jedinstvene primjene prava EU u svim državama članicama i očuvanja načela ravnopravnosti i jednakosti građana i pravnih osoba u primjeni prava EU u predmetu suda koji se vodi pod poslovnim brojem Povrv-1614/18.

S obzirom na neujednačenu primjenu odluke Suda Europske unije ukazuje se nužnim podnošenje ovog zahtjeva radi utvrđenja jesu li fizičke i pravne osobe Republike Hrvatske kao pripadnici Europske unije ravnopravni s fizičkim i pravnim osobama ostalih država članica Europske unije te jesu li strane pravne osobe ravnopravne s stranim fizičkim osobama u pogledu primjene prava Europske unije na teritoriju Republike Hrvatske.

Predlaže se Sudu spajanje i razmatranje ovog Zahtjeva sa Zahtjevom Općinskog suda u Novom Zagrebu pod poslovnim brojem C 657/18 te Zahtjevom ovog suda podnesenom Sudu Europske unije 11. ožujka 2019.

Temeljem članka 94. Statuta suda i Preporuka namijenjenih nacionalnim sudovima koji se odnose na pokretanje prethodnog postupka, nacionalni sud Trgovački sud u Zagrebu, obrazlaže svoj zahtjev sljedećim razlozima:

I Sažeti prikaz spora i relevantnih činjenica koje je utvrdio nacionalni sud u predmetu nacionalnog suda pod poslovnim brojem Povrv-1614/18

Stranke glavnog postupka su ovrhovoditelj PARKING d.o.o. Hrvatska, Karlovac, Trg Josipa Broza 2 2, OIB:96610224573 i ovršenik SAWAL d.o.o. Slovenija, Postojna, Tržaška cesta 61. Dana 25. travnja 2016. pokrenut je ovršni postupak Prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, a 23. svibnja 2016. Javni bilježnik Ivan Kukukčka, Hrvatska, Pula, Jurja Žakna 4b donosi Rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave kojim nalaže ovršeniku da u roku od 8 dana namiri tražbinu iz prijedloga za ovrhu u iznosu od 100,00 kn uvećanu za zakonsku zateznu kamatu i troškove tog postupka u iznosu od 1.741,25 kn. Tražbina u iznosu od 100,00 kn temelji se na Izvratku iz ovjerovljenih poslovnih knjiga br. 2016-11210-29, vjerodostojna isprava a odnosi na potraživanje isplate pristojbe temeljem Zakona o hrvatskoj radioteleviziji. Prijedlog je zajedno sa Rješenjem o ovrsi dostavljen ovršeniku dana 9. veljače 2017. godine. Na Rješenje o ovrsi ovršenik je uložio pravodoban prigovor kojim osporava osnov i visinu potraživanja te prvenstveno ističe da Hrvatski javni bilježnik nije i ne može biti mjerodavno sudsko tijelo.

"Prema presudi Suda Europske unije broj C 484/15 i C 551/15 javni bilježnici u Hrvatskoj, kada postupaju u ovršnim postupcima na temelju "vjerodostojne isprave", ne mogu se smatrati sudom u smislu Uredbe o Europskom nalogu za izvršenje, a ni za potrebe primjene Uredbe o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. Osim toga, u presudama se navodi da poštovanje načela uzajamnog povjerenja među državama članicama u području suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima zahtijeva da sudske odluke nacionalnih tijela države članice čije se izvršenje traži u drugoj državi članici, moraju biti donesena u sudskom postupku koji nudi jamstva neovisnosti i nepristranosti te poštovanju načela kontradiktornosti postupka. Dakle, postupak koji prethodi donošenju rješenja o ovrsi nije kontradiktoran postupak i ta odluka nije donesena od strane suda već javnog bilježnika

koji se, kako je već naprijed navedeno, ne može smatrati sudom. To dovodi do zaključka da je citirano rješenje donijelo apsolutno nenadležno tijelo te se stoga imaju primijeniti pravila o apsolutnoj nenadležnosti. Posljedice toga su da sud ne može prihvatiti radnje koje je donijelo apsolutno nenadležno tijelo, slijedom toga se ne može nastaviti postupak povodom prigovora izjavljenog na rješenje o ovrsi. Dakle, ono što je od početka nevaljano ne može tijekom postupka postati pravovaljano, odnosno konvalidirati, jer bi se time narušilo načelo ravnopravnosti stranaka u postupku."

II Sadržaj nacionalnih odredbi koje se mogu primijeniti u predmetu i relevantna nacionalna sudska praksa

Sporna je odredba članka 1. Ovršnog zakona (objavljen u Narodnim novinama 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17) nacionalnog zakona koja daje ovlast javnim bilježnicima da provode prisilno ostvarenje tražbine na temelju "vjerodostojne isprave", donošenjem rješenja o ovrsi, kao ovršnog naslova, bez izričitog pristanka ovršenika. Dakle, sporno je pitanje nadležnosti javnih bilježnika u navedenom predmetu građansko-pravne naravi pa se sud nije upuštao u meritum stvari.

Prvostupanjski sud je zauzeo pravno stajalište da obrazloženje i tumačenje presude Suda Europske unije pod brojem C 484/15 i C 551/15 ima značaj na domicilno pravo i primijenio je navedenu sudsku praksu i tumačenje suda Europske unije na konkretan slučaj u postupku suda pod poslovnim brojem Povrv-1614/18.

Sudska praksa:

Općinski sud u Novom Zagrebu u predmetu Povrv-57/18 (prilog 2) odbacio je prijedlog za ovrhu i ukinuo rješenje o ovrsi javnog bilježnika pozivom na odluku Suda Europske unije C 551/15 s obrazloženjem: „...postupak koji prethodi donošenju rješenja o ovrsi nije kontradiktoran postupak i ta odluka nije donesena od strane suda već javnog bilježnika koji se, kako je već naprijed navedeno, ne može smatrati sudom. To dovodi do zaključka da je citirano rješenje donijelo apsolutno nenadležno tijelo te se stoga imaju primijeniti pravila o apsolutnoj nenadležnosti. Posljedice toga su da sud ne može prihvatiti radnje koje je donijelo apsolutno nenadležno tijelo, slijedom toga se ne može nastaviti postupak povodom prigovora izjavljenog na rješenje o ovrsi. Dakle, ono što je od početka nevaljano ne može tijekom postupka postati pravovaljano, odnosno konvalidirati, jer bi se time narušilo načelo ravnopravnosti stranaka u postupku.“

Suprotno tome, Županijski sud u Puli, rješenjem Gž Ovr-645/2018 (prilog 3) ukida odluku Povrv-57/18 s obrazloženjem: „...izloženo stajalište prvostupanjskog suda o nenadležnosti javnih bilježnika u postupcima donošenja rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave je pogrešno, jer je njihova nadležnost određena odredbama Glave dvadeset šeste Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj: 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17, dalje: OZ), pa je javni bilježnik pravilno postupio, kada je suglasno odredbama članka 282. OZ, a nakon što je donio rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, povodom prigovora ovršenika protiv tog rješenja, spis predmeta radi donošenja odluke u povodu prigovora proslijedio prvostupanjskom sudu, kao nadležnom sudu. U toj fazi postupka, a kako se radi o predmetu u kojem ovršenik ima prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, na području nadležnosti prvostupanjskog suda, postupajući prema odredbi članka 282. stavka 3. OZ prvostupanjski je sud povodom prigovora ovršenika trebao sukladno odredbama članaka 57. i 58. OZ donijeti odgovarajuću odluku, pa time, što je pogrešnom primjenom odredbe članka 16. ZPP-a odbacio prijedlog za ovrhu i ukinuo u cijelosti rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave zbog apsolutne nenadležnosti javnog bilježnika, počinio je u žalbi istaknutu bitnu povredu odredaba postupka iz članka 354. stavka 1. u vezi članaka 16. ZPP i članka 21. stavka 1. OZ...“

Dakle, Županijski sud u Puli smatra da se može održati na snazi dio rješenja javnog bilježnika kojim se ovršeniku nalaže isplata.

Nadalje, Trgovački sud u Zagrebu, u predmetima Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 i Povrv-3380/18 (prilog 4) održao je na snazi snazi platne naloge iz rješenja javnih bilježnika protiv ovršenika stranih pravnih osoba.

Nasuprot tome, Trgovački sud u Zagrebu u predmetu Povrv-113/18 (prilog 5) odbacio je prijedlog za ovrhu upućen javnom bilježniku i ukinuo rješenje o ovrsi javnih bilježnika na temelju vjerodostojnih isprava pozivom na odluku Suda Europske unije C 551/15 s obrazloženjem: „...postupak koji prethodi donošenju rješenja o ovrsi nije kontradiktoran postupak i ta odluka nije donesena od strane suda već javnog bilježnika koji se, kako je već naprijed navedeno, ne može smatrati sudom. To dovodi do zaključka da je citirano rješenje donijelo apsolutno nenadležno tijelo, te se stoga imaju primijeniti pravila o apsolutnoj nenadležnosti. Posljedice toga su da sud ne može prihvatiti radnje koje je donijelo apsolutno nenadležno tijelo, slijedom toga se ne može nastaviti postupak povodom prigovora izjavljenog na rješenje o ovrsi. Dakle, ono što je od početka nevaljano ne može tijekom postupka postati pravovaljano, odnosno konvaldirati, jer bi se time narušilo načelo ravnopravnosti stranaka u postupku.“

U navedenim odlukama nacionalnih sudova izražena su različita pravna stajališta u pogledu nadležnosti javnih bilježnika u donošenju ovršnih naslova.

III Prikaz razloga koji su naveli sud koji je uputio zahtjev da se zapita o tumačenju ili valjanosti određenih odredba prava Unije kao i pojašnjenje veze koja po mišljenju suda postoji između tih odredbi i nacionalnih prava primjenjivog u glavnom postupku

Zahtjev za donošenje odluke o prethodnom pitanju upućuje se s ciljem osiguranja jedinstvene primjene prava EU u svim državama članicama i očuvanja načela ravnopravnosti i jednakosti građana u primjeni prava EU, kao i ujednačavanje prakse nacionalnog suda u primjeni pravne stečevine Europske unije.

Odredbom članka 6. točka 1. Europske Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temelja sloboda priznato je pojedinačno pravo da u građanskim i kaznenim stvarima sudi zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud, pravično, javno i u razumnom roku. Člankom 14. Konvencije osigurana je zabrana diskriminacije, uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost. Člankom 18. Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije je propisano da unutar područja primjene ugovora i ne dovodeći u pitanje bilo koju njihovu posebnu odredbu, zabranjena je svaka diskriminacija na temelju državljanstva. Ovaj sud smatra da su u konkretnom slučaju diskriminirani građani i pravne osobe Republike Hrvatske u odnosu na ostale državljane i pravne osobe članica Europske unije što proizlazi iz citiranih presuda suda Europske unije C 484/15 i C 551/15. Prema presudi suda Europske unije broj C 484/15 i C 551/15, ovršni naslovi se u drugim članicama Europske unije neće priznati u smislu Uredbe o Europskom nalogu za izvršenje i Uredbe o priznanju izvršenja sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima. Dakle, nacionalno zakonodavstvo daje ovlast javnim bilježnicima da donose ovršne naslove, koji se ne priznaju u ostalim državama članicama Europske unije kao ovršni naslovi, odnosno odluke suda. Iz obrazloženja navedenih presuda jasno proizlazi da postupak pred javnim bilježnikom ne nudi jamstvo neovisnosti i nepristranosti i da je lišen načela kontradiktornosti postupka. Sve navedeno dovodi do neravnopravnosti fizičkih i pravnih osoba Republike Hrvatske u odnosu na fizičke i pravne osobe ostalih država članica Europske unije te neravnopravnosti stranih fizičkih i stranih pravnih osoba i to u mjeri koja dovodi do diskriminacije. Isključenje načela kontradiktornosti postupka dovodi do neravnopravnosti stranaka u postupku te su time narušena osnovna načela poštenog i pravičnog suđenja zajamčena Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temelju sloboda.

Pravo trgovačkih društava podrazumijeva usklađenje europskih propisa o pravu trgovačkih društava unutar EU, a sve kako bi se ojačala pravna sigurnost, kao poticaj poslovanju i investicijama u skladu sa Ugovorom o pristupanju EU i Ugovorom o funkcioniranju. Tumačenje, koje je u suprotnosti sa načelom ravnopravnosti trgovačkih društava u stavljajući u neravnopravan položaj domicilna trgovačka društva u odnosu na trgovačka društva ostalih članica EU, što je u protivnosti sa osnovnim načelima EU.

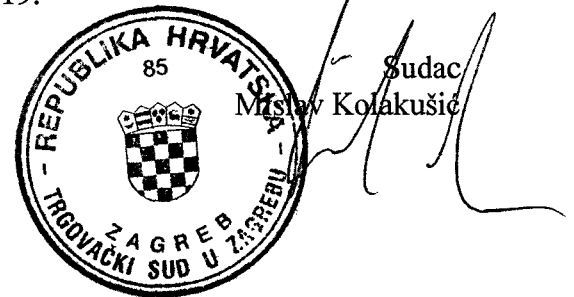
Konkretno prethodna pitanja glase:

1. Je li odredba nacionalnog zakonodavstva i to odredba članka 1. Ovršnog zakona (objavljen u NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), kojom se javnim bilježnicima daje ovlast da provode prisilno ostvarenje tražbine na temelju vjerodostojne isprave, donošenjem rješenja o ovrsi, kao ovršnog naslova, bez izričitog pristanka ovršenika PRAVNE OSOBE OSNOVANE U REPUBLICI HRVATSKOJ, u skladu sa člankom 6.1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i sa člankom 18. Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, imajući pri tom u vidu citirane presude broj C 484/15 i C 551/15.

2. Može li se tumačenje izraženo u presudi Suda Europske unije C 484/15 C 551/15 primijeniti u konkretno izloženom predmetu ovoga suda pod poslovnim brojem Povrv-1614/2018, odnosno treba li Uredbu br. 1215/2012 tumačiti na način da javni bilježnici u Hrvatskoj, kada postupaju u okviru ovlasti koje su im povjerene nacionalnim pravom u ovršnim postupcima na temelju „vjerodostojne isprave” u kojoj su ovršenici pravne osobe osnovane u drugim državama članicama Europske unije, nisu obuhvaćeni pojmom „sud” u smislu te uredbe.

U Zagrebu, 20. ožujka 2019.

Sudac Mislav Kolakušić
e-mail : Mislav.Kolakusic@tszg.pravosudje.hr
adresa:
Trgovački sud u Zagrebu
Republika Hrvatska
sudac Mislav Kolakušić
Zagreb, Amruševa 2/II

U prilogu:

- 1) dokumentacija iz glavnog predmeta Trgovački sud u Zagrebu Povrv-1614/18 u prilogu označeno brojevima 1-20,
- 2) sudska praksa Općinski sud u Novom Zagrebu Povrv-57/18 u prilogu označeno brojevima 21-22,
- 3) sudska praksa Županijski sud u Šibeniku Gž Ovr-645/18 u prilogu označeno brojevima 23-24,
- 4) sudska praksa Trgovački sud u Zagrebu Povrv-1434/18, Povrv-3326/17 i Povrv-3380/18 u prilogu označeno brojevima 24-29,
- 5) sudska praksa Trgovački sud u Zagrebu Povrv-113/18 u prilogu označeno brojevima 30-31